

mente, som vi heldigvis ere komne ind paa, og som jeg fortrøster mig til, vi ikke skulle forlade. Naar saa er, skulle vi ikke af Uro over den Periode, der ligger forud, lade os skræmme fra at lade den Minister, der er vor Meningsfælle, og som ser Sagen ud fra vort Synspunkt, faa de Midler til en stor Reforms Gennemførelse, som han anser for nødvendig.

Det andet Punkt, som her i Debatten har spillet en Rolle som væsentligt, er det, som angaar Ordensdekorationer. Det har maaske undret mange, at det er blevet anset som væsentligt. Jeg skal med Hensyn til dette Spørgsmaal sige, at det kan have sin Gavn, at de Udtalelser, som ere faldne her, ere komne frem, og Forslaget kan have gjort sin Nytte, men der er vistnok ingen, heller ikke iblandt os, der have deltaget i at stille Forslaget, som tillægge det en saadan Betydning, at vi paa Grund af dette skulle risikere noget med Hensyn til Lovforslaget. Jeg erken- der nu, hvad jeg ikke har mærket, at man har forstaaet eller lagt Mærke til under Forhandlingerne hidtil, at der fra den højtærede Justitsminister er fremkommet noget nyt. Den højtærede Justitsminister sagde nemlig som noget faktisk, at ingen Benaadning med Ordensdekoration udfærdiges med ministeriel Kontrasignatur. Jeg forstod det saaledes, at det blev sagt som noget faktisk, at *ingen* Ordenstildeling bliver udfærdiget med ministeriel Medunderskrift. Det er uden Tvivl noget, som ikke tidligere har været sagt her i Tinget, og som for saa vidt er noget nyt. Man ved, at Indstillinger i nogle Tilfælde sker gennem Regeringsmyndigheder; at de alligevel aldrig ske med ministeriel Medunderskrift, har ikke været oplyst. Vi ville gennem denne Oplysning forstaa, at den højtærede Ministers Stilling over for et Ændringsforslag som det foreliggende kan have ganske særegne Vanskeligheder, som just ikke vedrøre Retsreformen. Det er dette, som afsløres for os gennem den højtærede Ministers Meddelelse; det er noget nyt, som kan gøre, i Fald man vil lægge den Vægt derpaa, som Ministeren synes tilbøjelig til at lægge derpaa, at man lader dette Ændringsforslag ikke blive vedtaget. Jeg henstiller ganske, hvad det høje Ting paa dette Punkt vil gøre.

Jeg kommer derpaa til det tredje Punkt om de gejstlige Retter. Her har den højtærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet ført et veltalende Forsvar for Lovforslagets Bestemmelser, men Ministeren har i sit Tilsvaret efter min Op-

fattelse ikke været retfærdig mod det Udvælgstertal, hvis Anskuelse er fremkommen i Betænkningen og igennem mine Udtalelser. Ministeren har imødegaaet dem, som om de sagde noget, de ikke have sagt. Hvad der staar i Betænkningen, er jo kun dette, at de gejstlige Retter ikke udgøre nogen egentlig kirkelig Domstol. Man benægter ikke, at de gejstlige Sager gaa ind under de gejstlige Retter, men man siger, at nogen egentlig kirkelig Domstol ere de ikke, og dette er ubestrideligt, thi der er kirkelige Sager af den rene kirkelige Betydning og af stor Betydning baade for Befolkningen og Gejstligheden, som ikke gaa ind derunder. Dernæst er det sagt, at Omraadet af de Sager, som gaa ind derunder, er *vilkaarligt*. Den højtærede Minister har imødegaaet dette, som om det var sagt, at Omfanget ikke var *fast* afgrænset, at det var ubestemt, men det er ikke saaledes. Det er begrænset saaledes, at man godt kan finde sig til Rette deri, men det er vilkaarligt, idet man ser, at rent kirkelige Sager afgøres ikke af gejstlige Retter, men af gejstlig Ævrighed, og at rent verdslige Sager afgøres af gejstlig Ret. Naar man ser, at en rent verdslig Sag, som det dog er, om en Skolelærer har revset en Dreng for stærkt eller ikke, gaar ind under den gejstlige Ret, er man berettiget til at sige: dette er en vilkaarligt dragen Grænse. Den højtærede Minister minder om, at Folkeskolelærere ogsaa ere undergivne Gejstlighedens Tilsyn. Ja, det kan nok være, men derfor er det lige utvivlsomt, at saadanne Handlinger, som jeg her har omtalt, ere aldeles ubestrideligt rent verdslige og have ikke det mindste med Kirken at gøre. Naar den højtærede Minister til Forsvar for Bibeholdelsen af Lovforslagets Bestemmelser siger, at de gejstlige Retter navnlig skulle dømme om Vranglære, forargeligt Levned, Forseelser i Embedsforhold, vil jeg dertil sige: for det første er det jo slet ikke dette alene, men der er rent borgerlige Sager, som ogsaa gaa ind derunder, og dernæst vil jeg sige som min fuldstændigt sikre Opfattelse, at Provsteretterne som de ere nu, ere meget ukvalificerede i de Sager. Naar vi faa en Kirkeforfatning — og jeg for mit Vedkommende er glad over, at Ministeren har en saadan for Øje i sine kirkelige Lovforslag, og giver os der Udsigt til at faa en virkelig Kirkeforfatning — skal Spørgsmaalet om Vranglære hverken afgøres af verdslige eller gejstlige Domstole, men af et Kirkeorgan, bestaaende af kristne dels-